

Gevelwandeling Oostende centrum Belle Epoque- en Interbellumarchitectuur

Wapenplein : gebouw van de ING-bank

Eclectisch (*) gebouw met barokelementen van de Brugse architect Louis Poupaert. Poupaert was ook de ontwerper van de voormalige Biercoo (1921) op de hoek van de Alfons Pieterslaan en de Ieperstraat. Dit gebouw werd gesloopt in de jaren 1975-1976.

(*) Eclecticisme is het streven om schoonheid te bereiken door uit de voorafgaande kunst het beste te kiezen en dit tot één geheel te verwerken. De term is ontleend aan het vocabularium van de filosofie : uit verschillende stelsels de beste bestanddelen kiezen.

De bank kreeg achtereenvolgens volgende benamingen

- Banque Lacour & Delplace
- Bank van Wynendaele
- Banque d'Ostende et du Littoral
- Bank van Brussel
- Bank Brussel Lambert

Hoek St.-Sebastiaanstraat-Kapellestraat : gebouw van de Dexia-bank

Gebouw in Art-Décostijl (*) van de architecten Charles Pil en Henri Carbon. In de periode 1925-1967 was hier de witgoedzaak "Den Anker" gevestigd. In de jaren 1990 kwam er een filiaal van de bank "Gemeentekrediet van België".

(*) Art Déco

Deze stijl rekende af met alle neostijlen, eclectische stijl, alsook met de Art Nouveau. De definitieve start kwam er in 1925 met de "Exposition Internationale des Arts Décoratifs".

De vormtaal was totaal nieuw :

- decoratievormen : sober en verregaand gestyleerd
- geblokte vorm met een voorkeur voor trapeziumvormen
- gestyleerde bloemen en planten als siermotieven
- geometrisch

Kapellestraat 17 : SANDAM

Gewoon rijhuis maar met mooie Art-Nouveaudecoratiepanelen.

Rond de eeuwwisseling werd veelvuldig gebruik gemaakt van sierpanelen en majolica-tegels (*). De panelen aan deze gevel zijn nagenoeg ongeschonden. Vaak werden romantische taferelen en landschappen uitgebeeld. De pauw met zijn sierlijke en kleurrijke pluimenmantel is dan ook een dankbaar onderwerp.

(*) Majolica

Aardewerk gebrand van niet-witbrandende klei, bedekt met een emailglazuur.

Het woord "faience" is afgeleid van "Faenza", het Italiaans centrum voor aardewerkbedrijven. De techniek was al bekend bij de Egyptenaren en Babyloniërs. Waarschijnlijk hebben de Arabieren haar later overgenomen van de Perzen en in Spanje gebracht. Van "Majorca" hebben de Italianen dan de majolica geïmporteerd en vervolgens zelf vervaardigd.

Ooststraat 29 : Albertschool

Eclectisch gebouw (1910) van stadsarchitect Achille Raoux (1866-1948). De school werd gebouwd op de gronden van de Zwarte Nonnen. Het was oorspronkelijk een "Ecole payante pour garçons". Tijdens WO I werd de Albertschool ingericht als "Ortskommendatur". Na de oorlog werd de school een kosteloze jongensschool. In 1928 volgde een uitbreiding met een vleugel aan de kant van de Kerkstraat. De grote centrale overspanning op de verdieping is typisch voor schoolconstructies uit die tijd en sluit aan bij de Art Nouveau. De boogvorm en bossage is geïnspireerd op de Italiaanse Renaissance.

Christinastraat 86 : Brouwerij Het Kruis

De brouwerswoning van de voormalige brouwerij Het Kruis (zie gevelopschrift) dateert van 1902 en is opgetrokken in Art-Nouveaustijl (*). Het is een realisatie van architect Charles Pil (1867-1949).

Het is een dubbelhuis van drie traveeën en twee bouwlagen. De witte geglazuurde siersteen in de gevel wordt verlevendigd met groene banden, knopmotieven en faiencetegeltafelen met bloemmotieven.

(*) Art Nouveau

Nieuwe stijl op het einde van de 19de eeuw als reactie op de neostijlen en het eclecticisme.

Kenmerken zijn :

- soepel gebruik van glas en staal ;
- overmatige lijnen ;
- overvloedige versiering.

Jozef II-straat 44

Architect André Daniels (1883-1976) bouwde dit huis (1906) in eclectische stijl.

De gevel telt twee traveeën. De rechtse travee is vlak met een balustrade, bossage, balconet en op de tweede verdieping een drievensterverdeling. Het linkse gedeelte heeft onderaan een koetspoort en verder een concave loggia en convexe erker. De dakrand vertoont een balustrade met mansardedak.

De gevelversiering bestaat uit bladsluiten in Lodewijk XV-stijl.

Het huis rechts (nr. 46) is Art-Décostijl.

Kapellestraat 72B : Beenhouwerij North

Architect onbekend.

Het gebouw is een schoolvoorbeeld van de Art-Nouveau.

De versieringen zijn in de typische Hortastijl.

Kapellestraat 82

Art-Décogebouw. Let op de reliëftekeningen.

Kapellestraat 84A

Gebouw uit 1922 van architect Albert Fobert (°1883).

Het is een eclectisch gebouw met barokelementen. Voor die periode een "ouderwets" gebouw, gezien het eclecticisme achterhaald was.

(*)Barok (1550 - 1750) is afgeleid van het spaanse "Barucca" wat "onregelmatig gevormde parel" betekent.

Ernest Feysplein : gevelrij

De oorspronkelijke gevelrij dateert van 1905 en is een realisatie van de architecten Vandamme, Raoux en Gobin.

Neo-Vlaamse Renaissance.

St.-Pietersstraat 5-6-7

Driewoonst van architect Charles Pil. Gebouwen met sobere Art-Nouveauelementen. Afwisselende witte en lichtblauwe tegelbanden.

nrs 5 en 6 : natuurstenen basis

Hoek St.-Pietersstraat - Paulusstraat

Gebouw uit 1910 van architect André Daniels.

Dit hoekhuis met een licht niveauverschil tussen beide straten is een prachtig voorbeeld van de Neo-Renaissancestijl. De gevels in beide straten zijn evenwichtig uitgebouwd.

De vensterlijsten zijn versierd met mooie pilasters. Een balustrade op de dakrand verbindt beide straatgevels.

Boven de ingang (St.-Pietersstraat) eindigt de gevel met een spits waarachter een mansardedak verschijnt, bekroond met mooi ijzerwerk.

De hoekloggia met drieluikvensters is bekroond met namaak machicoulis (*). Aan beide zijden van de loggia heb je ruitvormige versieringen.

Dit huis had een dubbele functie, het was en kantoor en woonhuis van notaris Van Caillie.

(*) Machicoulis : term afkomstig van de middeleeuwse vestingbouw : vierkantengaten die in de bodem van de torenomlopen waren aangebracht, om daardoor stenen, brandend pek, enz. op de vijand te werpen.

Kerkstraat 45 en 43

Beide gebouwen dateren uit 1928 en zijn eveneens van architect Daniels. Het zijn woningen in eclectische stijl met barokelementen (sobere Lodewijk XV-stijl)

Kerkstraat 32 : Medico Labo

Architect Daniels - 1930

Voorheen Hotel Métropole.

Art Déco : symmetrisch gebouw, let op de maststeunen.

Kerkstraat 27 : Ter Linden

Architect Henri Carbon -1911

Gebouw met barokelementen, let op de schelpvorm.

Kaaistraat 31

Dit Art-Nouveauwinkelpand uit 1903 van architect Aimé de Donquers (°1868) is een breedhuis van vijf traveeën en drie bouwlagen bekroond met een leien mansardedak met drie dakkapellen.

Bruine banden en faiencetegeltafelen met irissen verlevendigen de witgeglazuurde siersteen van de gevel. Typerend zijn de bloemmotieven, het zogenaamde zweepslagmotief en de beglaasde winkeldeuren.

Onder de kroonlijst zie je een fries in Hasseltse majolica.

Ooststraat 55

Art-Décogebouw - ± 1925.

Zuivere geometrie, sierelementen op basis van planten en bloemen, veelvuldig gebruik van draperieën en krullen, gevel met similiebezetting.

(*) Similie : mengeling van cement en fijn gemalen natuursteen, vandaar de glinstering.

St.-Franciscusstraat 25

Architect Charles Pil - 1905

Gebouw met tal van Art-Nouveauelementen, let op de volle rondboog, basis in blauwsteen.

St.-Franciscusstraat 4

Art-Nouveaudecoratie in de gevelversiering : "Boucherie Ackaert-Nefors".

Hoek Kapucijnenstraat-Groentenmarkt 2

Gebouw in Art Déco van architect Silvain Smis (1909-2003).
Voorheen Albion Palace.

Groentenmarkt 19 : Hotel Polaris

Voorheen Hotel Du Nord.

Architect Charles Pil - 1902 - eclectisch gebouw.

Benedenverdieping : dikke reliëf bossage, zes geveltraveeën op de etages, renaissance vensterafdekkingen op de 2de verdieping, driehoekige frontons, schelpmotief in het boogveld.

Langestraat 91

Typisch voorbeeld van een Belle Epoque bourgeoiswoning.

Typologie van een Belle Epoque bourgeoiswoning :

verticale geleding : 2 (soms 3) ongelijke traveeën, aan de ene zijde gangen en trappenhuis, aan de andere zijde een enfilade van 2 of 3 salons.

horizontale geleding : kelders op halfniveau van de straat : vertrekken voor personeel, "Bel-étage" met loggia : woonfunctie, verdiep met erker : slaapverdiep, zolderverdiep : logies voor personeel.

Dergelijke woningen vind je veelvuldig in de Muscar-, Peter Benoit- en Maria Theresiastraat.

Londenstraat 5 : Crêche Louise-Marie

De Crêche Louise-Marie werd reeds in 1888 gesticht. In 1891 liet notaris Louis Delbouille er in de Londenstraat door architect Antoine Dujardin (1848-1933) een huis "Villa Fernand" voor bouwen in eclectische stijl.

In de constrastrijke gevel worden witgeglazuurde bakstenen afgewisseld met donkere banden en tegeltableaus.

In 1896-97 werd het kinderverblijf uitgebreid : Delbouille bouwde in de Langestraat nr. 112B een neoclassicistisch poortgebouw "Villa Elisa".

Van Iseghemlaan 12A

Deze woning dateert uit de eerste jaren van de 20ste eeuw en heeft een smalle gevel in Art-Nouveaustijl. De gevel is bepleisterd en geschilderd en bestaat gedeeltelijk uit geelgeglazuurde gevelplaketten. De afgeronde erkers lopen uit op een dakvenster onder een gebogen fronton. Op de tweede verdieping hebben de deurvensters een fraaie borstwering en houtwerk.

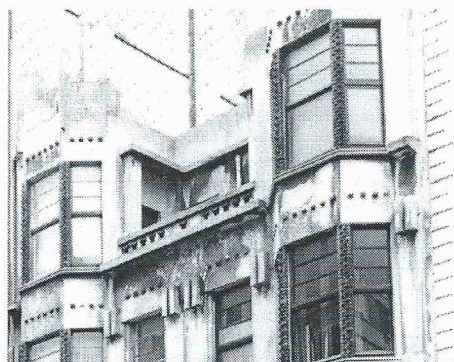
Links sluit dit huis aan op het huis nr. 12 dat in een gelijke, maar meer sobere stijl gebouwd werd.

Volgens de eigenares (Mevr. De Beker-Holemans) "zou" dit huis een ontwerp zijn van Victor Horta.

Van Iseghemlaan 24-26B : Villa Rembrandt en Villa Shakespeare

Beide woningen in Art-Décostijl zijn van architect Leopold Courneau (1906-1982).

Zij vormen een geometrisch geheel.

Van Iseghemlaan 40 : Hotel Astoria

Gebouw in neo-renaïssancestijl.

Vlaanderenstraat 17

Architect Theobald Van Hille (1856-1937) ontwierp dit smalste huisje van Oostende met zijn merkwaardige Art-Nouveaugevel in rozig gekleurde steen. Het balkon van het huis is uitgewerkt in de vorm van een scheepsboeg.

De architectuur doet hier ook denken aan Victor Horta.

Langestraat 26B

Schoolvoorbeeld van Art Déco :

- geometrische vorm
- similibekleding
- toegang : veelhoek.

Op deze plaats stond het geboortehuis van James Ensor. Ook dit gebouw is afgebroken in 2003.

Ensorgaanderij

toegang Christinastraat : Art-Déco

toegang Vlaanderenstraat : neorenaissance

Hoek Vlaanderenstraat - A. Buylstraat : Mach 3

Oorspronkelijk gebouwd als "Excelsia Palace Hotel" in 1913 door architect André Daniels in eclectische stijl, later gekend als "Ville de Londres".

Dit gebouw heeft een betonnen skeletbouw.

De eerste verdieping (voorheen gelagzaal en restaurant) vertoont een uitsprong.

Op de vijfde verdieping bemerken we een doorlopend balkon met gietijzeren balustrade, onderaan versierd met een tandlijst en medaillons.

Op de zesde verdieping bemerken we een insprong met een balustrade in natuursteen. Het geheel is voorzien van een plat dak afgeboord met medaillons.

Bibliografie :

Marcel Braet - *Gevelwandeling Oostende centrum* - syllabus gidsenopleiding - 1997

Jean Pottiez - *Architect André Daniels* - eindwerk gidsenopleiding - 1997

Jean-Marie Theuninck & Claudia Vermaut - *Oostende stad in zicht* - 2001

Norbert Hostyn - diverse artikels in "De Plate", tijdschrift van de Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate

Samenstelling en fotografie

Marcel Braet

Gidsenkring "Lange Nelle"